

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 8 април 2020 година, врз основа на примена жалба од Јован Костов, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Во текстот насловен „(Обновено) Француски научници велат дека хрватскиот Сумамед помага против коронавирусот“, објавен на веб-страницата на Телевизија „Канал 5“, прекршен е Кодексот на новинарите во членот 8.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 22 март 2020 година, Јован Костов, поднесе жалба за текстот со наслов „(Обновено) Француски научници велат дека хрватскиот Сумамед помага против коронавирусот“, објавен на 21 март 2020 година, на веб-страницата на телевизија „Канал 5“ (www.kanal5.com.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи мешање на факти и мислење, вест и коментар, неточно и нефер известување и пристрасност и неурамнотеженост во информирањето.

Жалителот, меѓу другото, истакнува дека тестирањата на „Chloroquine“ се во тек во повеќе болници во Франција, но дека наведената студија во спорната содржина сè уште не е валидирана од францускиот Совет за фармакологија.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со телевизија „Канал 5“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Директорот на медиумот, Иван Мирчевски, испрати кус одговор, но не се осврна на наводите на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА**. Комисијата со мнозинство гласови одлучи дека во текстот е прекршен членот 8 од Кодексот на новинарите на Македонија.

Член 8: „Начинот на информирање во случаи на несреќи, елементарни непогоди, војни, семејни трагедии, болести, судски постапки мора да биде ослободен од сензационализми“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 8 април 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина. Најпрво, заклучија дека не можат и немаат право да ги утврдуваат фактите наведени во неа. Надлежност на Комисијата е единствено да ги утврдува етичките и професионалните стандарди во новинарскиот производ.

Комисијата заклучи дека се работи за текст кој пренесува информација со податоци од француска научна студија, која утврдила дека комбинацијата од лек против маларија и антибиотикот азитромицин, односно хрватскиот Сумамед, помагала во лекувањето на

заболениите од коронавирусот. На самата вест уредно е поставен линк до оригиналното истражување од 24 страници. Објавувањето на научните студии од страна на медиумите, секако, влегуваат во темите од широк јавен интерес, но во услови на пандемија од Ковид-19 тоа треба да се прави исклучително внимателно и без елементи на сензационализам. Комисијата утврди дека хрватскиот Сумамед, на кој се повикува авторот на оспорениот текст, не е директно споменат во студијата, туку се зборува за антибиотикот азитромицин. Иако веројатно станува збор за два лека кои имаат иста основа, содржина и се употребуваат за лечење на исти болести сепак тоа требало да се разграничи и нагласи во содржината. Но сепак, најважно од се е што самиот наслов е неистинит и не ја одразува содржината на текстот. Иако се споменува „хрватски Сумамед“, тоа не е суштината на неистинитоста на насловот, туку тоа што е исклучен и вториот лек кој се дава со Сумамедот, а за што се зборува во текстот на веста. Па така, создадена е опасност, како и што се случи во реалноста, по објавувањето на веста аптеките во РСМ да бидат испразнети од антибиотикот Сумамед, кој граѓаните масовно го купуваа дента кога беше објавена веста и наредниот, се до повлекување на резервите од страна на Министерството за здравство.

Во исто време, Комисијата се согласи дека „Канал 5“, на чија веб-страница е објавен текстот, морал да покаже поголема резерва и воздржаност во однос на презентирањето на резултатите и ефектите објавени во студијата. Ова од причина што самото истражување е направено врз примерок од 20-ина пациенти, што само по себе не може да има голема релевантност и да биде општо прифатено. Впрочем, и самите француски научници во својата студија не тврдат, туку велат дека лековите можат да помогнат во третманот на заболениите од коронавирусот. Спротивно на ова, во дел од оспорениот текст се вели дека со комбинацијата на споменатите лекови се постигнуваат „фантастични ефекти“.

Оттука, Комисијата најде дека во текстот е прекршен **членот 8** од Кодексот на новинарите, чија отстапка е нагласена во следната реченица од текстот:

„Сите светски медиуми ја пренесоа веста за француската студија која потврди дека комбинација на лековите за маларија и антибиотикот азитромицин или Сумамед постигнува фантастични ефекти во лечењето на заболениите од коронавирус“.

Начинот на информирање во случаи на несреќи, елементарни непогоди, војни, семејни трагедии, болести, судски постапки мора да биде ослободен од сензационализми. Изборот на фактите мора да обезбеди објективна информација и согледување на сите значајни аспекти на темата за која се говори.

Комисијата, во оваа прилика, ги повикува медиумите на информациите поврзани со лекаствата и терапиите да им пристапат со исклучителна внимателност. Добар повод и пример за тоа се неодамнешните информации дека дел од македонските граѓани почнале масовно да го купуваат токму антибиотикот Сумамед.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердџан Ахмет.

Се обврзува телевизија „Канал 5“ (www.kanal5.com.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,

Совет за етика во медиумите
на Македонија

Заменик - претседател на
Комисијата за жалби

Сефер Тахири

